

מ ר ט י כ ל מס. ב/2
מישיבת ועדה השרותים הצבוריים

ביום ג' - א' כסלו תש"י - 22.11.49

הנוכחים:

חברי הועדה:
היו"ר א. רקנטי

א. פרמינגר
י. גיל
א. חבורי
ד. נצר
ח. דרורי
א. טביב
נ. הרפז
א. כהן-מגורי

מוזמנים:

ד"ר ר.	קנלסון -	פטעם	קופת-חולים	עממיה
ד"ר ח.	חקה	"	"	"
ד"ר א.	קורנמחל -	"	"	מכבי
ד"ר א.	פרוידנטל -	"	"	"
ד"ר	עפרון -	"	"	ציונים כלליים
מר	מילר -	"	"	"
ד"ר ש.	צ'רסוק -	"	"	עובדים לאומיים
מר	מלמדוביץ -	"	"	"
מר	לזר -	"	"	"
ד"ר	ברמן -	"	"	של ההסתדרות
ד"ר	סדרוקה -	"	"	"
ד"ר	מוקסי -	"	"	"
ד"ר	מאיר -	"	משרד הבריאות.	
ד"ר	יוספסטל -	"	מחלקת הקליטה של הסוכנות.	

סדר היום: עניני קופות-חולים.

הישיבה נפתחה בשעה 11.00.

היו"ר א. רקנטי: אני פותח את הישיבה.

אני רוצה להפנות את תשומת-לב חברי הועדה

שלא להביע את דעתם על כל נושא שידובר בו כעת, אלא לששנשאר חברי הועדה אלבד.

נושא הדיון כיום הוא, יחס הסוכנות אל קופות החולים השונות. לשם כך הזמנו

את ד"ר יוספסטל, אשר הוא האיש המוסמך למסור לנו אינפורמציה בנדון זה.

היו"ר א. רקנטי: אני רוצה למסור בקצרה את הלונותיהן של קופות-החולים השונות.

לפי דברי באי-כוח קופות-החולים,

אין אפ' נוחנים לנציגייהן להכנס למחנות העולים, כי אם זכות זו שמורה אך ורק לקופת החולים הכללית, אשר כאילו חופסת את העולה ואינה מרפה ממנו, עד אשר על ידי כל מיני פתויים כספיים וארגוניים - הוא נעשה לחברה. דבר זה פוגע בכל אותן הקופות הרוצות להגיש את העזרה הרפואית הראויה לעולים. כפי שנמסר לנו, החקיימה במרס 1948 ישיבה משותפת עם ד"ר יוספסטל, בה הוחלט לאפשר לכל קופות-החולים להשתחף במפעל זה, אך במציאות-דבר זה לא הוגשם.

מלבד זאת, קבלנו מאת קופת-החולים

הלאומית, העתקה ומכתב אשר נשלח אליה ע"י ד"ר יוספסטל, בו הוא מסביר, כי הסדורים הכרוכים בבדיקות הנעשות במסנות, עברו לידי משרד הבריאות הממשלתי ואינן קשורות עוד עם הסוכנות.

אנחנו מבקשים מאת ד"ר יוספסטל לבאר לנו

מהו המצב לאמיתו ובאם ישנה איזו שהיא הפליה, נשתדל לתקן אותה.

ד"ר קצנלסון: הייתי מבקש את ד"ר יוספסטל למסור לנו, מה עושה הסוכנות היהודית בכדי להבטיח

את גבירתה החופשית של כל עולה ועולה, את גאותה קופת החולים אשר הוא רוצה להיות חבר בה.

י. גיל: הייתי רוצה שד"ר יוספסטל ימסור לנו דו"ח על יחס מחלקתו אל קופות-החולים השונות.

א. פקמינגר: אני מציע שנציגי קופות-החולים, חלק מהם או כולם, ימסרו בקצור נמרץ מה הן טענותיהן למחלקת הקליטה ואתר כך נשמע את דברי ד"ר יוספסטל. סקירה מפי ד"ר יוספסטל רק תסבך אותנו, כי אחריה נכנס לויכוח כללי, אשר אין לו מקום כעת.

ד. נצר: לשם חסכון בזמן, אני מציעה שהיו"ר ימסור בקצרה את טענות קופות-החולים.

היו"ר א. רקנטי: קופות החולים מסתמכות בטענותיהם בעיקר על אותן ההחלטות, אשר נתקבלו בישיבת מרץ 1948, כפי שכבר הזכרתי, בה הובטחה להם גישה חופשית אל אוהדיהם מבין העולים. יחד עם זאת, לא ברור לנו כעת מהי הסמכות הנוכחית האחראית לענין זה, מאחר שקבלע את העתק אותו המכתב שהזכרתי. האם זה משרד הבריאות הממשלתי או הסוכנות?

ד"ר יוספסטל: אני אסביר בקצרה את הפרוצדורה הקיימת ואת הסדרים המקובלים ואם תהיינה איזה נקודות לא ברורות די צרכן, אפשר יהיה לשאול.

כל עולה הנכנס ארצה, נבדק ע"י קפת החולים הכללית, ורק על ידה. במובן זה משמשת קופת החולים הכללית כקבלן הסוכנות היהודית. את הסידורים הטכניים, קביעת סוג הבדיקות ואופן הבדיקה, עושה משרד הבריאות ורק הוא - היות ולסוכנות היהודית אין מחלקה מדיצינית. קופת החולים הכללית קבלה על עצמה את התפקיד הזה בהתאם לבקשותינו, היות ואין אורגניזציה אחרת בישוב המסוגלת-בהתאם לסטף הרופאים והאחיות, כמו ^{גם} לפי המכונות החדשות הנמצאות ברשותה - לבצע את המפעל הזה. גם באותה תקופה, בה עיינו קשורים עם "הדסה", בצעה קופת החולים הכללית את הבדיקות האלה, מכיון ש"הדסה" לא הסכימה לקחת אותן על עצמה. ז.א., שבענין זה נוצר כעין מונופול לקופת החולים הכללית.

לפני זמן מה פנו אלי קופת החולים הלאומית והעממית, בדרישה שאם קופת החולים הכללית פועלת בשם הסוכנות, היא צריכה לחתום על תוצאות הבדיקות בשם הסוכנות ולהשתמש בחותמות הסוכנות, בכדי שלא יוצר הרושם אצל העולה שהוא כבר מבוטח בקופת החולים הכללית. הבאנו את הדרישה הזאת בפני קופת החולים של ההסתדרות והם ענו לנו במכתבם מיום 14 בנובמבר ש.ז., בו הם מאשרים את קבלת מכתבנו בדבר החלפת החותמות בתעודת העולה: "אם כי אין אנו חמיסי-דעים עם הצעתכם, מכיון שכל פעולות העזרה הרפואית ב"שער העליה" מבוצעות על ידינו ועל השבוננו, אבל בהתחשב עם המסיבות, אנו נענים לפנייחכם".

ד"ר יוספסטל:

כעת אעבור לשאלת הביטוח החפשי.

אחר שהעולה עובר את בדיקת קופת-החולים

הכללית בשם הסוכנות, הוא חפשי לקבוע את הביטוח שלו באחת משלש קופות-החולים הנאות: קופ"ח הכללית, קופ"ח עממית וקופ"ח ~~עממית~~ קופות אחרות טרם התקשרו אתמו. ליד צריף הבדיקה ישנו שלט המראה לעולה, כי קיימות שלש קופ"ח ולא קופת-חולים אחת. לאחר זאת, צריך העולה להיכנס לאחד המשרדים ולהודיע את שם הקופה בה הוא רוצה להיות מבוסס. בכדי להקל את הפרוצדורה הזו, ניתנה הודאה ל"שער העליה", אשר דרכו עוברים כל העולים - מלבד עולי תימן הפשלחים ישר מלוד לבתי העולים שלהם - להקים עוד שני צריפים שיעמדו לרשת קופ"ח הלאומית וקופ"ח העממית. ההרשמה לביטוח נעשית על-פיא רוב בבית העולים, שם העולה מודיע איפה הוא רוצה להיות מבוסס. ישנם גם מקרים שהעולה עם בואו לבית העולים אינו מודיע על מקום הביטוח בו הוא בוחר, ואז הוא מקבל מכתב כללי של הסוכנות עם שלש כתבות, ולפי מכתב זה הוא פונה לאותה קופת החולים המתאימה לו. היה זמן שהיו רק טפסים של קופ"ח הכללית, אך תקנו את זאת וכעת ישנם טפסים של כל שלש הקופות.

עד כאן המצב הפורטאלי, אבל נדמה לי שבועדת

כנסת צש צורך לדון גם על המצב כפי שהוא במציאות. מה על הסוכנות, האחראית לביטוח העולים - לעשות? נראה לי, שלפי המצב הארגוני השורר כעת בארץ בשטח זה, קשה מאד למצוא מוצא המשביע רצון. אני מוצא, כי מחובתי להסביר את המצב מבחינת הדאגה הרפואית לעולים בארץ.

לאחר שהעולה בבדק על-ידי קופת החולים הכללית,

או כאשר הוא נרשם לאחת מקופות החולים, הוא עדיין אינו יודע מה היא מציאות הארץ; מי יכול לתת לו את העזרה הרפואית הדרושה לו ומי אינו יכול. ביחוד אינו יודע היכן יגור, וכמו כן אינו יכול לדעת, אם במקום זה ישנה האפשרות לקופ"ח זו או אחרת לתת לו את העזרה הרפואית הדרושה לו. כאן מתחילה הפרוב-לימה, מה לומר לעולה במקרה שהוא ישאל - וישנם מקרים רבים שהוא שואל.

במשך השנה האחרונה הקימונו 140 ישובים,

ביניהם ישובים חקלאיים וישובים בצורת מושבות או עיירות קטנות, ולא בכל המקומות האלה יכולות להיות מיוצגות כל שלש קופות החולים.

ד"ר יוספסטל: ישנם מקומות, כמו למשל שכונות הצריפונים והבלוקונים, הרחוקים מנקודת יישוב אחרות ואשר בהם פועלת רק קופ"ח אחת. איזה ערך, איפוא, יש לומר לעולה לבטח אח עצמו בקופ"ח זו או אחרת, בו בזמן שהיא איננה קיימת כלל באותו מקום, ואשר בכדי להגיע אליה - עליו ללכת לנקודה יישוב מרוחקת, או שאפילו אין אפשרות כלל להגיע אליה ברגל. כאן מתחיל הסבך בו נתונה הסוכנות. מתפקידנו לדאוג שלעולה תהיה מובטחת העזרה הרפואית במידה הנתוצה. באם העולה הולך לאיגזים, או לחלסה, או למקומות דומים לאלה והוא שואל אותנו - מחובתנו לומר לו כי במקום זה וזה קיימת קופה זו וזו. לא נוכל לומר לו: אחתהופשי לבחור את אשר מוצא חן בעיניך, כאשר לבטוח זה אין ערך במציאות וגם הוא בעצמו יוכח בזה.

כמובן שבשביל הסוכנות היה המצב האידיאלי, אילו הייתה קיימת קופת-חולים אחת בלבד, אשר בה היא הבטח את כל העולים, והיא אשר תתן להם את כל השרותים הרפואיים הדרושים. אבל, כל עוד סדור כזה אינו קיים, אנו חייבים לומר לעולה השואל אותנו - זו וזו היא קופת-החולים אשר יכולה לתת לך את העזרה הדרושה לך.

אם הוא למשל, ילך לנתניה, יש לו אפשרות

לקבל את העזרה הרפואית הזו, בכל קופת-חולים אשר יבחר בה, אך המדובר הוא במקומות החדשים, הבודדים, אשר אין לכל קופת-החולים אפשרות לפתוח בהם סניפים - הן מחוסר האמצעים הכספיים והן מחוסר מספר חברים מבוטחים המצדיק הקמת סניף. אם לאננהג כך, נטיל על המדינה עול בלמי נחוץ, במקום לשחררה מעול זה, אשר קופת-החולים הכללית על ידי הבטוח ~~אשר~~ הסוכנות משלמת לה עבורו - יכולה לקחת על עצמה. על כן, נשאלה השאלה, באם אנו באמת ממלאים את חובתנו כלפי העולה - אשר עדיין אינו מכיר את מציאות הארץ - אם אנו נענים לדרישותיהן של שלשה קופות-החולים, ונותנים לעולה הנרשם חופש הרשמה גמור.

ד. מלמדוביץ: ד"ר יוספסטל רק אישר בדבריו את המצב הקיים קופת חולים לאומית

ב"שער-העליה". אני בעצמי בקרתי שם לפני חודש,

חודש וחצי, ולאחר זאת נפגשתי עם מר לוין, ב"כ הסוכנות בחיפה, והסברתי לו כי לאחר הבדיקה מתכנסים העולים ישר לתוך הצריף של קופה"ת הכללית וכך הרשמתם נעשית באופן אוטומטי. בתחילה אמר, כי הדבר לא יתכן, אך לאחר בקור במקום ולאחר אישור הדבר ע"י מנהל מחנה העולים - נתן מלויין הוראה להקים במקום

אחר, שלשה צריפים, עבור שלשת קופות-החולים ולכשיקומו הללו - לבטל את הצריף הזה. לפני ימים מספר בקרתי במחנה "שער העליה" ונוכחתי שלמרות הקמת הצריפים הללו נשאר המצב כפי שהיה, היות ובתחנת הבדיקה תלוי שלט גדול של קופת החולים הכללית ולא של הסוכנות. אם ראיית שלט זה, הפרסונל הרפואי של קופת חולים הכללית והפרוסדורה המקובלת שם - נוצר אצל העולה הרושם, כאילו הוא בטיפולה של קופת חולים זו. איני רוצה לשלול את שכונתה של קופת החולים על הדברים האלה, אך אני חושב שפסדינה כיום כבר יכולה לקחת על עצמה את הגשת השירותים האלה לעולים. איני מבין מדוע אין הסוכנות או המסלה יכולות לעשות זאת. הנה נאמר כאן גלויות שאין הסוכנות יכולה לתת לאחרים את אשר היא נותנת לקופת החולים של ההסתדרות.

כידוע לכם, מקבלת קפת החולים הכללית תשלום

בעד הבדיקות שהיא עושה - וברשותי נמצאות פתקאות אשר עליהן כתוב "טרם נבדק", אשר אותן קבלתי מעולים שכבר עזבו את בית העולים. בעצם כל עולה המצטרף לקופת החולים שלנו, מורידים לנו חצי לירה כתשלום הבדיקה שהוא עבר. במקרים כנ"ל, או במקרה שהעולה עבר את הבדיקה עוד לפני חצי שנה בקפריסין - עלינו לבדוק אותו שוב. לא הצלחנו עד עתה לקבל בחזרה את הכספים האלה. ד"ר יוספסטל השיב לנו במכתב, שהוא אינו יכול לתת הפלצה לשם כך למחלקת הכספים של הסוכנות, אף על פי שעולים אלה לא עברו את הבדיקה הרגילה. (ד"ר יוספסטל: ישנם אנשים העוזבים את בתי העולים כעבור חצי יום, ועל כן אינם מגיעים להיבדק. במקרה שאתם עושים את הבדיקה, הרשות ביזכם להוריד את דמי הבדיקה המגיעים לכם.) כמו כן, אנו דורשים שהשלטים המוצגים במחנות יהיו רק שלטי הסוכנות או משרד הבריאות וא לא של כל מוסס אחר, יהיה גם המכוון והגדול ביותר, אך איננו מוסס ממלכתי.

אנחנו פנינו מספר פעמים אל הסוכנות בבקשה,

לאפשר אלא לנו להקים מרפאות במחנות המעבב של העולים, והיינו מוכנים לשלם עבור הצריפים אשר יועמדו לרשותנו. דברתי על כך עם מזכירו של ד"ר יוספסטל, אולם, עד היום לא קבלנו כל תשובה חיובית, גם לאחר הרבה מאד מכתבים ובקשות שהגשנו.

ד. מלמדוביץ: היו מקומות רבים בארץ, בהם רצינו להקים מרפאות, אך לא יכולנו לעשות זאת, היות והסוכנות לא אפשרה לנו את הדבר. אמנם, לא על ידי אמירת "לא" מוחלט, אבל על ידי משיכת העניין לאין סוף. הנה למשל בעכו, נמשך המו"מ זמן רב מאד ורק אתמול בא אלינו נציג הסוכנות ומסר לרשותנו דירה לשם הקמת מרפאה. דירה זו נמצאה בחלקה הקיצוני של העיר, בין התושבים הערביים, ואינה מחאימה בשום פנים ואופן לפתיחת מרפאה. ענינו לו, שאם נציג משרד הבריאות יאמר כי אפשר להקים במקום כזה מרפאה - נעשה זאת. מקרה דומה היה לנו גם בלוד. זמן רב אנו חובעים שם דירה לשם פתיחת מרפאה, ולא קבלנו. לפני זמן קצר הגיעה אלינו הודעה על דירה אשר מעמידים לרשותנו; כאשר באנו לשם, נוכחנו שבאותו יום הוציא פקיד אחר של הסוכנות אישור, על מסירת הדירה למישהו אחר. בלוד יש לנו כמה מאות חברים אשר נחוץ להגיש להם עזרה רפואית ולא נחנת לנו האפשרות לעשות זאת. גם ברמלה היו לנו קשיים, אך כאשר העיר עברה שלא לשלטון צבאי, קבלנו דירה והקימונו מרפאה יפה ומסודרת. אני יכול להביא לכם הרבה מאד דוגמאות - עובדות, על האופן בו דוחים אותנו ואח"כ באים ושואלים אותנו: "מדוע זה אין לכם סניפים, אלא במקומות כה מעטים?". פנינו לפתיחת לרשותנו ^{מסלול} מסלול ממומנת ב-15 מקומות ולא קבלנו את האפשרות לפתוח שם מרפאות. אנחנו חובעים את האפשרות הזאת כי חנתן לנו באופן יחסי לגדלנו.

י. גיל: יש לי כמה שאלות אינפורמטיביות אל ד"ר יוספסטל.

א. פרמינגר: אני מציע לשמוע קודם את דברי נציגי קופות החולים.

ד"ר סורוקה: אם אתם רוצים לדון כאן על מקרים של קפוח, הרי יש לי גם כן רשימת ארוכה מאד של מקרי-קפוח, אשר בגללם לא היתה לנו אפשרות להקים מרפאות במקומות שונים ולהגיש את העזרה הרפואית לעולים. אם רצונכם בכך, אני מוכן להחזיק - אבל אם אנו דנים, כפי שניסח זאת היו"ר, על הצורה היכולה להבטיח באופן הטוב ביותר את השרות הרפואי לעולה, עלינו לשכוח כמה דברים צעדיים ולדבר לגופו של עניין.

ד"ר טורוקה:

אני רוצה לומר בפשטות ובגלוי: אין קופ"ח

הכללית רודפת אחר טיפול בעוד 35 אלף נפשות, ואפילו לא אחר 10 אלפים. מה שאין אנו רוצים הוא, שאנחנו נישא באחריות וקופ"ח אחרות יקבלו את השכר בצורה זו או אחרת. אין אנו מוכנים לשמש כקונטרקטור של הסוכנות, בלי הבטחון, כי בשלשת חדשי הביטוח, יהיו אלה באמת חברי קופ"ח שלנו. בקשר לפתקאות אשר ראינו כאן, אני רוצה

לבאר לכם שאנו עושים במחנות שתי בדיקות: בדיקה אחת הנדרשת על-ידי הסוכנות מכל אדם הנכנס לארץ; זו בדיקת מין ריאות ודם. בדיקה שניה אנו עושים לשם כניסה לקופ"ח הכללית. את הבדיקה הראשונה, אשר בעדה אנו מקבלים את התשלום, עובר כל אחד ואחד - כך שאין לכם כאן מקום לשום חשבונות עם הסוכנות. הבדיקה השנייה היא ענייני הפנימי ואינה נוגעת לאיש מלבדנו, היות ואין דורשים אותה מאתנו ואין משלמים לנו בעדה. אענה כעת סבר השלטים. לאחר לחץ מצד

הסוכנות, הסכמנו להחליף את השלט שלנו. עוד לא קרה מקרה שקבלן לא ירשום את שמו על הבנין שהוא בונה; הסכמנו גם לכך שתחנות ההרשמה תשמשנה לכל קופות החולים - אבל הרושם שאני מקבל הוא, ואומר זאת בגלוי, שכל הויכוח הזה הוא לשם מטרה אחת בלבד: כיצד ובאיזה אופן אפשר לזכות מן ההפקר.

ד"ר ברמן: השאלה העומדת לפנינו צריכה להיות, קודם

כל, אופן הגשת העזרה הרפואית לעולה,

בצורה היעילה ביותר. גם בעזרה הרפואית ישנם שלבים שונים, מהפרימיטיביים ועד למודרניים ביותר, המתחילים ברופא וחובשת והמתפתחים עם הוספת מדנות רנטגן, מעבדות, רופאים מקצועיים וכו'. ברור לי, שכל קופ"ח יכולה להיות מעונינת לספל באיזה 1000 או יותר מבוטחים נוספים, כי זה נותן לכל אחת את האפשרות להתרחב ולהתקדם - על-ידי התקשרות עם רופאים פרטיים, או באיזה שהן דרכים אחרות. אולם, בשאלת השאלה, האם יש כיום עוד איזה שהוא ארגון או גוף צבורי, אשר יש באפשרותו להגיש את העזרה הרפואית לפסוני העולים החדשים, המוסיפים לבוא לארץ והדורשים לשם כך מנגנון עצום ומנוסה, עם מכשירים משוכללים - מלבד קופת החולים הכללית. מאחורי תחנת הבדיקה בשער העליה עומדת מרפאה מרכזית ומחלקה פיסיקאלית בחיפה, עם נסיון של עשרות בשנים ועם מנגנון מותאם ומנוסה.

ד"ר ברמן:

אנחנו קבלנו על עצמנו גם את תפקיד פתיחת

המרפאות במקומות הישוב החדשים אשר מספרם בשנה האחרונה, הגיע ל-140. ביניהם ישנם מקומות אשר הגישה אליהם קשה מאד, אך היות ולקחנו על עצמנו את הדבר, מחובתנו היה לעשות זאת - והסוכנות לא שאלה קלל לקשיים הנגרמים לנו מתוך כך. שמענו על אותן 15 המרפאות, אשר קופ"ח אחרת רצתה להקים. אני מתארת לי כי מקומות אלה הם בודאי הנוחים ביותר, ואין אנו יכולים להסכים אלא לכך שקופ"ח אחרות תפתחנה את סניפיהן במקומות הנוחים בלבד, ליד סניפינו, ועלינו יהיה לעשות זאת בכל מקום. אני חושבת שאתם מבינים זאת.

אם כן, איני אומרת שאין להכיר גם ביתר קופות החולים, כי אם רק שיש לגשת לשאלה זו מבחינת - מי יכול ומי אינו יכול לבצע את המשימה הזו.

ד"ר קצנלסון:

אני חושב שיש צורך בדיון זה, להפריד בין

שתי שאלות: א) מה דורשת טובת העולה;

ב) האם ישנו קיפוח לגבי מוסדות מסויימים המעוניינים גם-כן לטפל בעולים. אלה האחרונים, זכו גם לשמוע נזיפה באחת הישיבות, מדוע אינם נמצאים (ק) בעולים הנמצאים במחנות - בו בזמן שעדיין היתה קיימת גזירת ד"ר יוספסטל הפוסרת עלינו את הכניסה למחנות. בינתיים חלה התקדמות במצבנו, אולם אדבר קודם-כל על השאלה הרפואונה.

אני רוצה להשיב לגב' ד"ר ברמן, כי אי-

אפשר לומר שניתנת לעולה עזרה רפואית, באם מבטחים אותו לשלשה חדשים בלבד, כי כעבור זמן זה ממשיכים לטפל בו רק אם הוא נרשם לאותה הקופה המקנה את החברות בה בחברות בארגון מקצועי ידוע. מה התועלת במרפאה המוקמת בכפר נטוש, אם ישנם בו אנשים רבים, אשר מתוך איזה שהן סיבות אינם יכולים להצטרף לארגון זה? ייתכן גם שארבונו זה לא יסכים לקבל אותם, בהתאם לתנאים שהוא מציג לקבלת חברים. מה יהיה אז גורל העזרה הרפואית?

ד"ר יוספסטל מסר לנו, כי היות ואין

לסוכנות מחלקה מדיצינית, היא מסרה את העמדה הזו לקבלן; אבל, כל בעל-בית המוסר בנין לקבלן ממשיך לשמר לעצמו את הפיקוח על הבנין הזה. האם יש לסוכנות איזה פיקוח שהוא, איזו ביקורת, אם הדברים נעשים באמת לפי המוסכם?

בסעתי עם עוד שני רופאים באניה, נגבה

וד"ר יוספסטל יקבל מאתנו דו"ח על המצב התזונתי הירוד של הילדים בזמן הנסיעה, ועל אי-הסדר החוסר הארגון השוררים שם. למשל, ישנם חולים השוכבים בין יתר הנוסעים, בצפיפות, בו בזמן שנמצא חדר-חולים ריק בעל שש מיטות - היות ואין מי שיעבוד אותם. האחות מקבלת את משכרתה מ"שהם" וזו האחרונה גם קונה את הרפואות. אם נבוא על כך בתלונה לקופ"ח של ההסתדרות, היא תאמר שאין האניה תחת אחיותה, אך באניה עצמה מתנוסס שלט של קופ"ח הכללית. לכן אני מדגיש את הצורך בבקורת. אילו היתה דאגה אמיתית לעולים בשער העליה", היתה צריכה להיות גם לפני כניסתם ל"שער העליה". כמו-כן, נעשית בכך טעות שאין מסבירים לעולים מתי נגמר ביטוחם ועליהם להתחיל לבטח את עצמם. קבלנו מכתב חוזר טאת ד"ר מאייד המודיע כי לשכות העבודה תנכינה את המסים. זה טוב ויפה לגבי אלה העוברים את לשכות העבודה, אבל מה יהיה במקומות ההתיישבות של אנשים עצמאיים, או של אלה אשר אינם עוברים דרך הלשכה? לגביהם אין ההסדר השה פותר את השאלה. ברצוני גם לשאול אם הלשכה תנכה בו בזמן, גם את מסי החברות להסתדרות, או רק את דמי הביטוח.

כעת אמסור לכם על העוול הנעשה לקופות החולים

ראשית, ענין השלטים אשר מתנוססים בכל מקום, גם במקומות בהם הקבלן אינו עובד, כמו למשל בחדר חולים של מחנה עולים המוחזק על-ידי הסוכנות - ולפני שנה על-ידי "הדסה" - ובו אתה רואה את השלט של קופ"ח הכללית.

כך גם ההרשמה, הנעשית באופן אוטומטי, יש

בה מן הקיפוח. בהיותו בבית העולים, מקבל העולה פתקא המקנה לו זכות ביטוח ואותה עליו למסור לידי נציגי קופ"ח הכללית, אשר מגישים אותה מיד לשם קבלת תשלום מהסוכנות. במקום פתקא שו אין משאירים לעולה כל תעודה, אלא חותמת בכרטיס העולה שלו בלבד. במקרה שהוא רוצה להצטרף לקופ"ח אחרת, אליו לערער. דרישתי היא, כי תימסר הפתקא לעולה וישאלו אותו תחילה, איפה הוא בוחר להירשם, והדבר לא ייעשה בצורה אוטומטית.

כבר לפני שנה הוחלט להגיש לעולים פתקאות

ממצינות את שלשת קופות החולים, ואולם, עוד בחודש נובמבר, אנו מוצאים פתקאות בהם כתוב על קופ"ח אחת בלבד.

מפי ד"ר מוסברג שמעתי, כי עוברים את מחנה

"שער העליה" טרנספוכטים שלמים, בלי בדיקה רפואית, היות ואין די זמן ומנגנון מספיק, כדי להתגבר על זרם העליה הגדול. (ד"ר ברטן: כל יום אפשר לבדוק אלף איש.) איני יכול לומר בדיוק לאיזה בדיקה הוא התכוון. אולם, אם אנחנו רצינו לעבוד במשותף, לא הסכימו לכך.

ד"ר קצנלסון:

לפי דעתי, קיים צורך הכרחי למסור לעולים

החדשים, עוד בזמן המצאם על האניה, חוברת בשפתם, אשר תדריך אותם כיצד יש להתנהג בהתאם לאקלים הארץ ותנאיה, וגם תתן להם אצא הסברה על קופ"ח השונות הקיימות בה. ייתכן, כי בתנאי ההיגיינה הגרועים השוררים באניה „נגבה" למשל, תתקבל חוברת כזו בצורה קצת מגוחכת, אך למרות זאת אני חושב, כי תהיה תועלת רבה בדבר.

אין יסוד להאשמה שכאילו אנו רוצים לזכות

מן ההפקר; קופ"ח עממית, ודאי וודאי שאינה רוצה לזכות מן ההפקר; אולם, יש צורך להבין, כי קיימים חוקים שנים בצבור העולים ואנשים אלה רוצים להמשיך להשתייך אליהם גם בארץ. לעולים אלה אנו רוצים להגיש את העזרה הרפואית הדרושה להם.

ד"ר מאיר: שאלת האניות הנה שאלה רצינית. פניתי

בענין זה לחברת „שהם" ולסוכנות, אך היות

ואיני כל כך בקי בדבר, אינני מוכן להיכנס כעת לדיון בפרטים. שמעתי כי ד"ר קצנלסון ועוד שני רופאים מסרו דו"ח בענין זה. אנחנו נתעניין בדבר, ובמידה שיש צורך ואפשרות לתקן - נתקן.

בקשר לעבודת קופ"ח במחנה; שעה העליה, הייתי

מציע גם לקופות החולים האחרות להשיג לעצמן סינוג'רף ולהתחיל לעבוד אתו במחנה „עין שמר" למשל. נשמח מאד מאד, אם הן תעשינה זאת.

השאלה הדחופה ביותר ברגע זה היא, שאלת

הכפרים הנטושים. אין אנו יודעים כמה אנשים אלה ניזונים, וגם אם מוגשת להם עזרה רפואית די צרכם. באן ישנו כר רחב לפעולה בשביל כל קופות החולים; פניתי למשרד העבודה בבקשה להקדיש חלק מהעבודות הצבוריות אשר בתכניותיהם, לעבודות אנטטלציה בכפרים הנטושים.

בנוגע למסים אאאאא אשר הוחלט כי הלשכה

תנכה אותם מהעולים העוברים דרכה, החלטנו על כך אחר התייעצות עם משרד האוצר ומשרד הפנים. אם הממשלה אחראית בעד בריאותו של העולה בשנה הראשונה, היא יכולה להכריח אותו, בזמן שהוא עובד, לשלם את דמי הביטוח בעצמו, לכל קופ"ח אשר הוא רוצה בה. אם קופות החולים תדענה לנצל את ההזדמנות הזאת, היא תוכל להיות לתועלת רבה בשבילן ובשביל העולה כאחד. הממשלה תשלם את דמי הביטוח רק עבור אותם העולים החדשים אשר אינם עובדים, מתוך סיבות כגון גיל,

ד"ר מאיר:

מחלה, חוסר עבודה וכד'. אני מוכן לדרוש תקציב מיוחד, כדי שנוכל להבטיח לסוג זה של אנשים את העזרה הרפואית ע"י כך שנתקשר עם רופא פרטי, או ע"י כך שנצרך אותם לאחת מקופות-החולים הקיימות כבר במקום. הנה פנה אלי ראש העירייה וביקש שנשתתף במרפאה שהוא מוכן לפתוח. אנחנו נשתתף בה ב-5000 ל"י. כך נעשה בכל מקום, כדי לבטח את אותם האנשים - מחוסרי העבודה.

אני ממליץ מאד על פרסום חוברת, כפי

שהציעה ד"ר קצנלסון, בכדי למנוע התנפלות של שליחי מפלגות וארגונים, בזמן המצא^ה העולים במחנה. נוכחתי בבקרי במחנות הפליטים בגרמניה, עד כמה תופעה זו הרסנית וגם פרסמתי את הדבר בעתונות. חוברת כזו אפשר להדפיס באידיש, או בשפה אחרת השגורה בפי העולה, ובמסך ששת הימים בהם הוא נמצא על האניה, יהיה טעם בידו לקרוא מאמר הסברה כיצד לנהוג בארץ מבחינה בריאותית וגם על האפשרות הניתנת לו לבחור בקופת-חולים המתאימה לו - לאחר ידיעת ההבדלים הקיימים ביניהם - במסך שלושת חודשי המצאו בנית-העולים. כפרק זמן זה מוגשת לו העזרה הרפואית ע"י משרד הבריאות, המעסיק בתפקיד זה כ-100 רופאים. קופת"ח הכללית עושה את הבדיקה בלבד.

שמעתי כאן ד"ר קצנלסון מצטט את דברי

הד"ר מוסברג. היה מקרה של טרנספורט אחד או שנים, אשר מפאת הצפיפות הרבה ששררה ב"שער-העליה", לא עברו את המחנה הזה. היה זה ביזמת הסוכנות, ואין כאן מקום להאשים את קופת"ח הכללית.

אולם, הפרובלימה איננה בשלט וגם לא

במחנה, כי אם בכפר הנטוש. התנפלו על הכפר הנטוש! - ואני מבטיח לכל אחד ואחד אפשרות של עבודה רבה.

ד"ר עפרון:

ד"ר יוספסטל אמר בדבריו, כי פנו אליו

רק שלושת הקופות הנזכרות, לשם השתתפות

בביטוח העולים. מבלי להכנס כעת לפולטיקה על הנושא עצמו, אני רוצה

לומר בשם קופת"ח שאני מפיצג, כי היתה פניה מצדנו וטפול ממושך, עוד

בימי כהונתו של ד"ר דודזון ז"ל. גם אז נתקלנו בסגוב מתוך הטענה שנשמעה גם כיום, על שקשה לבטח עולים בקופ"ח אשר סניפי^ם אינם מגיעים למספר רב. אם כי אנו מודים בכך, שבצדן של הטענות הפורמליות ישנה גם אמת מעשית בנמוק הזה, אנו רוצים בכל זאת להסב את תשומת לבכם לכך שבמקרה זה, הזמן פועל לטובתנו; מספר הסניפים שלנו גדל ויגדל ואנו חושבים שלפחות בכל אותם המקרים בהם העולה פונה העירה, אין כל סבה אלא לתת לו את האפשרות לבחור גם באחת מקופות החולים המוכרות האחרות. אמנם אין לי יפוי כח לדבר גם בשם קופה"ח "מכבי", אך אני משוכנע שגם נציגיה יצטרפו לדרישת^ם.

י. גיל: אני רוצה להציג מספר שאלות אינפורמטיביות

לד"ר יוספסטל ואני שמח שד"ר מאיר נוכח

גם כן, כי זה ודאי יקל על בירורן.

א. מדוע אין הסוכנות מוסרת את עניני בטוח העולים למשרד הבריאות? ידוע לי שבימי המנדט, כאשר משרד הבריאות פעל בהנהלתו של הקולונל הרון היה צורך ב"קונטרקטור"; אולם כעת, כאשר משרד הבריאות כבר שייך לד"ר מאיר, צריך הוא לשמש כ"קונטרקטור".

ב. מדוע ד"ר יוספסטל, אשר עקב תפקידו צריך להיות הדואג לאינטרסים הכלליים של א^לם ישראל כולו, אינו אוסר על הצגת שלטים עם מגמות מפלגתיות, במקומות בהם הם משמשים לתעמולה?

ג. מדוע השלטים המוצגים בשם קופ"ח הכללית כתובים באותיות קדוש לבנה, כך ששאר השלטים - המורים על יתר קופות-החולים אשר אפשר לבחור בהן - בטלים כמעט כליל על ידם?

ד. האם ד"ר יוספסטל אינו בדעה, כי תשלום דמי בטוח עבור העולים גם ליתר הקופות, תאפשר את הרחבתן ותגביר את יכולתן להגיש את השרותים הרפואיים הנחוצים, ע"י פתיחת סניפים נוספים?

ה. מה היתה כוונתו של ד"ר יוספסטל במלה "סונופול"?

ו. אולי בהזדמנות זו, בה נמצאים נציגי הסוכנות ומשרד הבריאות יחד, נוכל לשמוע, מה היא חלוקת התפקידים הקיימת ביניהם;

ז. מדוע אין הסוכנות מאפשרת גם ליתר קופות החולים לפתוח סניפים

בשכונות הצריפוניים?

י. גיל:

ח. האם עלינו להבין כי נציג קופ"ח הכללית באמרו, כי למדינה ישנם די תפקידים אחרים מלבד הטיפול הרפואי - דיבר גם בשם משרד הבריאות והסוכנות?

ט. מדוע אמר כאן סר טורוקה "לזכות מן ההפקר"? האם עם ישראל הוא הפקר לדעתו?

י. מדוע נאמר כאן, שקופת חולים אחת, היא היא ההולכת במקומה את השרותים הרפואיים בכל המקומות, ובאמצעות המקום הלא נוח ביותר? האם פנו לאחת מקופות החולים האחרות והן סרבו מפאת הקושי שבדבר?

ד"ר יוספסטל: אנסה להבהיר את השאלות שנתעוררו כאן.

על השאלה הראשונה, מדוע אין הסוכנות

או הממשלה מקבלות על עצמן את בדיקת העולים, אוכל להשיב רק בשם הסוכנות: אין לסוכנות - ואני יכול לומר בשם הנהלת הסוכנות-שגם לא תהיה מחלקה מדיצינית. היות ומלבד הגשת העזרה לעליה הנוכחית אין לנו שום תפקיד רפואי אחר, אין כל הצדקה וכל אפשרות ליצור כעת את הסגנון הרפואי העצום ולרכוש את המכונות והמעבדות הנחוצות לקליטת עליה המונית, אך יחד עם זה פאד בלתי סדירה ומפוזרת. אי-אפשר ליצור סגנון כזה היום, על מנת לפטרו מחר. מתוך דחיפות הצורך לפתרון בעיית הבדיקה הרפואית של העולים, אשר הועמדנו בה עם בוא זרם העליה הגדול, הגענו לידי מסקנה שהמוסד היחידי אשר יוכל לבצע את המשימה הזו, היא קופ"ח הכללית והיא גם הסכימה להעמיד לרשותנו את האפרטים החדישים ואת המעבדות שלה, המאפשרים בדיקה יעילה ומהירה ביותר.

מה שנוגע ל"מונופול", אני חושב שד"ר גיל

ניצל את דברי לרעה. כוונתי היתה לומר שער עתה היתה קופ"ח של ההסתדרות קופת-החולים היחידה אשר הסכימה לעבוד לפי התנאים האלה. אוכל להצטרף לדברי הד"ר מאייר ולומר שנשמח מאד אם תמצא עוד קופ"ח שתסכים להעמיד לרשותנו את אותם השרותים עבור אותה התמורה.

בנוגע לעולים אשר אינם נבדקים, ישנן לכך

שתי אפשרויות: (א) במשך כל התקופה הזו קרה פעמיים, שטפאת הצפיפות הרבה במחנה "שער-העליה" לא נבדקו שם העולים; פעם^{2/2/52} זה קרה בחודש מאי עם טרנספורט מכולגריה, ופעם שניה ואחרונה בחודש יוני, עם טרנספורט

ד"ר יוספסטל:

מצפון אפריקה; (ב) ישנם מקרים של עולים העוזבים את המחנה כעבור חצי יום או יום ואז, כמובן, אין אפשרות לבדוק אותם. בכל אופן ברור שאם בא אל אחת מיתר קופות-החולים, עולה, אשר טרם נבדק ועליהם לעשות את הבדיקה הזו, יש להן הזכות המלאה לדרוש את דמי-הבדיקה, כי אם לא יעשו זאת, ישולמו הכספים לקופ"ח הכללית בהתאם לחוזה הקולקטיבי של בדיקת העולים.

אני צריך לתקן אי-דיוק מסויים בדבריו

של ד"ר קצנבלסון: הסוכנות משתתפת בשרות הרפואי לעולים במחנות, ע"י כך שהיא מספקת את הבנינים ואת הציוד הלא רפואי, כגון סיטות; לחבר הרופאים והאחיות, ולציוד הרפואי, דואג משרד הבריאות הממשלתי.

אני מצטער שלא אוכל לענות על השאלה לבקורת

הנעשית על ידינו, היות והרמזים לא ברורים די צרכם. כמו כן לא אוכל לענות על שאלת המצב הסניטרי השורר באציות, היות וזה שייך למחלקת העליה של הסוכנות ולא למחלקת הקליטה, שיש לי הכבוד לייצג.

שאלה כאובה מאד היא, שאלת הבנינים שיועטרו

לרשות קופות-החולים. כל זמן שהיה לנו מלאי גדול של בנינים מהרכוש הנטוש ואפשר היה לשכן בהם עולים ומוסדות, היתה שאלת החלוקה פחות מסובכת. כעת, המלאי הזה אזל, ונשאלת השאלה, אם מותר לנו לספק דרישות לבנינים של מוסדות שונים למטרה אחת, על חשבון העולים. אילו יכלו קופות-החולים לבוא לידי הסכם כשם שעשו זאת ארגוני הנשים לשם פתיחת גני הילדים - היתה השאלה קלה מאד מבחינה ארגונית, אולם אני מבין שדבר זה לא יתכן, היות וקופ"ח הכללית מתנה את החברות בה, בחברות בהסתדרות העובדים. נשאלת כעת השאלה, באם עלינו לבנות בנקודות הישוב החדשות, גם בנינים בשביל קופות-החולים. אני מוכרח לומר שמצבנו הכספי אינו מאפשר זאת, אולם אנחנו מוכנים להעמיד שטח לרשות קופה"ח והיא תקים לה את הבנין.

קופה"ח הכללית דרשה מאתנו להקים לה את

הבנינים, והיתה בכך הצדקת מה, היות ואין לה הבטחון ש-3 חודשים לאחר הקמת המרפאה, כלומר עם הגמר הבטוח הטובטח, תהיה לה עוד הכנסה מנקודת ישוב זו. אולם, אנחנו אמרנו שהיא מוכרחה לקבל על עצמה את הסכון הזה

שה/של

ד"ר יוספטטל:

ואני רוצה להפנות את תשומת לבכם לכך שאנו מכריחים את קופה"ח הכללית לפתוח מרפאות גם בכל מקום התישבות של 100 עד 120 משפחות.

לא חשבתי שהיכוח כאן יתנהל על רקע סכסוך פוליטי או אחר, ועל כן אני עונה לד"ר גיל על שאלותיו, אך במידה שהן היו באמת שאלות.

כפי שכבר אמרתי, נקדם בברכה החלטה שמשרד

הבריאות יקבל על עצמו את הקבלנות ואת הדאגה לסדורים הפנימיים עם קופות-החולים, כך שאנחנו לא נצטרך לעסוק בזה; אנחנו מוכנים לשלם למשרד הבריאות את דמי הביטוח, על מנת שיעבירם לקופות-החולים אשר תעסוקנה בכך. עדיין אין משרד הבריאות מסכים לסדור כזה. (ד"ר מאייר: משרד האוצר גם כן צריך להסכים לכך). אולם, כל זמן שהסוכנות ממשיכה לטפל בכך, אני מודיע מראש כי לא תהיה מצדנו כל בקורת, היות ואין אנו מוסד רפואי.

על שאלת גורל העזרה הרפואית לעולה, אחר

3 חודשים, אני רוצה להשיב שעם תום תקופה זו, חדלה הסוכנות מלדאוג לעולה ועד כמה שהדבר ידוע לי, הוא יכול לפנות בדרישות אך ורק למשרד הבריאות הסמשלתי.

בענין השלטים - אני יכול לפנות בבקשה אל

קופה"ח הכללית, כשם שעשיתי זאת בענין החתמות, אולם אין לי כל אפשרות לאסור על הדבר או אפילו לדרוש שיעשה, היות ובכל שטחי החיים, רשאי קבלן להביא את שלטו.

אני רוצה להבהיר כאן עוד נקודה, אשר הונבה

לא כראוי, היות ומר סורוקה התבטא באופן לא נכון. כל עולה מבוטח בקופה"ח איזו שהיא, אם הוא בא למקום בו קופה"ח זו אינה מיוצגת - הוא רשאי לקבל את העזרה הרפואית במרפאה המקומית, באם הוא מכריז על העברתו; אפילו עם מצב בריאותו הנוכחי דורש עזרה מידית.

אני רוצה בסוף דברי להדגיש שוב, כי אנו

מוכנים להכנס בסו"מ עם כל קופה"ח המוכרת ע"י משרד הבריאות, שתסכים לעבוד לפי אותם התנאים הנדרשים מאתנו כעת.

נ. הרפז: אני רוצה לחזור על דרישתי בישיבה הקודמת
מאת נציגי קופות-החולים, לספק לנו חומר
סטטיסטי ועיוני על תנאי עבודתן ופעולותיהן.

היו"ר: אני מודה מאד לד"ר יוספסטל על ההסברה
המקיפה שהוא נתן לנו ואנחנו מבינים
כי פעולות הסוכנות מכוונות אך ורק ע"י הצורך המידי בהגשת עזרה רפואית
בקנה-מדה רחב. את שאר הדברים נוכל להמשיך לברר בינינו. אני רוצה
רק להפנות את תשומת לב קופה"ח הכללית לטענה העקרית הקיימת נגדה,
על שהיא מתנה את הבטוח בה כעבור 3 חודשים, בחברות בהסתדרות הכללית,
המשמשת גם מכשיר מעמדי - מפלגתי.

ד"ר קצנבלסון: בשם קופה"ח שאני מייצג, יש ברצוני
להגיש, בנוכחות הד"ר יוספסטל, מספר הצעות
כסיכום לפגישה זו:

- (1) לפרסם חוברת בשפות שונות בציון אפשרות להרשם בקפה"ח הרצויה
לעולה, ולחלקה גם בגולה וגם על האניה;
- (2) על משרד הבריאות להודיע לקפ"ח של ההסתדרות לא לשים מכשולים
לקופה זו או אחרת ברצותה לארגן את העזרה הרפואית בכפריים
הנטושים ובמקומות ההתישבות, החדשה, לאותם החוגים שמטיבה זו
או אחרת מעוניינים להרשם בקופה זו;
- (3) על משרד הבריאות או על מוסדות העליה והקליטה של הסוכנות
לסייע להקמת מרפאות באותה המידה כמו לקופת חולים של ההסתדרות
בנקודות התישבות העולים;
- (4) להפריד בין הבדיקה שצריכה להעשות ע"י משרד הבריאות - ורק
על ידו - וההרשמה לקופה שצריכה להעשות באופן חפשי ע"י הקופות;
- (5) כל הטפסים ב"שער-העליה" ובמחנות העולים בארץ ובגולה וכו'
צריכים להיות טפסי הסוכנות.
- (6) על משרד הבריאות לקחת על עצמו את הבקורת העליונה על כל העזרה
הרפואית המושטת ע"י קופה"ח לעולה, מיום עלותו על האניה ועד
בסר השנה לצאתו מהמחנה בארץ.

אנחנו מבקשים לקיים את הישיבה הבאה
בנוכחות חברי הועדה בלבד.

ד. נצר:

יש ברצוני למסור לכם דו"ח על פעולותינו
בתקופת הפגרה של הכנסת.

ד"ר מאיר:

אני מבקש לקבל את פרטיכל הישיבות
יומיים לפני מועד הישיבה הבאה.

ח. מגורי:

אני נועל את הישיבה.

היו"ר :